

Studieförbundens ekonomi 2023

FÖRORD

Folkbildningsrådet följer den ekonomiska utvecklingen inom studieförbunden för att:

- följa hur studieförbunden genomför sin verksamhet i ekonomiska termer
- ge underlag till Statistiska centralbyrån (SCB) för redovisning av utbildningskostnaderna för olika utbildningsanordnare
- ge studieförbunden underlag för ekonomiska jämförelser
- bidra till en ökad kvalitet i den ekonomiska rapporteringen av bidragsmottagarnas verksamhet.

I den här rapporten presenteras studieförbundens ekonomi 2023, i relation till 2022 och 2021. Rapporten bygger på uppgifter som har lämnats av studieförbundens ekonomiansvariga på förbunds nivå. Vid alla jämförelser i rapporten är 2022 och 2021 års belopp omräknade till 2023 års värde med hjälp av konsumentprisindex.

Folkbildningsrådet påbörjade ett arbete under 2023 med att utforma en gemensam ekonomimodell för studieförbunden för sortering av intäkter och kostnader. Syftet är att öka transparensen på en övergripande nivå för studieförbundens ekonomi. Målet med modellen är att skapa en principmodell som ger varje studieförbund utrymme att själva utforma hur man lever upp till kraven på redovisning. Då studieförbundens organisation och verksamhet skiljer sig åt är detta ett nödvändigt arbete. Principer kommer att integreras i alla studieförbunds system för ekonomisk styrning och uppföljning.

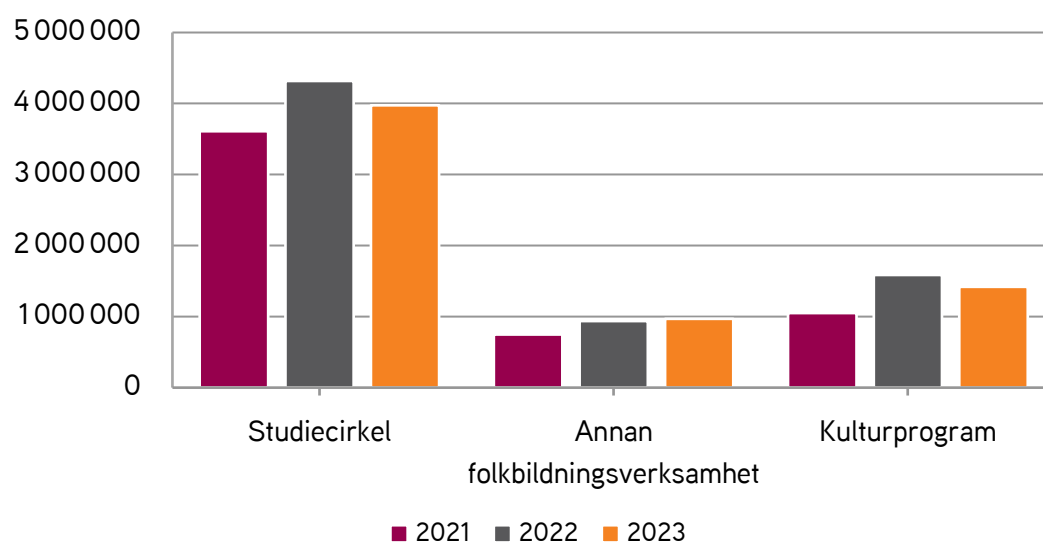
Folkbildningsrådet kommer att införa den gemensamma ekonomimodellen för studieförbunden från och med 1 januari 2025. För de flesta studieförbund är den här förändringen oproblematisk då de redan arbetar enligt de föreslagna principerna. För något studieförbund behöver dock ett mer omfattande arbete göras.

INNEHÅLL

Verksamheten i siffror	4
Studieförbundens ekonomi	6
Studieförbundens ekonomi, alla nivåer	6
Studieförbundens ekonomi fördelat på olika nivåer	7
Bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på samtliga nivåer	8
Folkbildningsverksamheten fördelat på olika nivåer	9

Verksamheten i siffror

Diagram 1: Antal studietimmar per verksamhetsform 2021–2023

Verksamheten mätt i studietimmar ökade under 2023 i annan folkbildningsverksamhet med 3 procent jämfört med 2022, medan den minskar i studiecirkel och kulturprogram. Studiecirkel minskade med 8 procent och kulturprogrammen med 10 procent.

I studieförbundens deltagarregister redovisades 347 000 unika personer i studiecirkel och 369 900 unika personer i annan folkbildningsverksamhet. 90 000 personer deltog i båda verksamhetsformerna, vilket innebär att totalt 626 900 personer deltog i studieförbundens verksamhet, motsvarande 6 procent av rikets befolkning.

Antalet unika personer ökade jämfört med föregående år med 19 200 personer eller 3 procent. Antalet personer i studiecirkel ökade med 1 200 personer. Antalet personer som deltagit i annan folkbildningsverksamhet ökade med 7 procent eller 24 600 personer.

Av studieförbundens deltagarrapportering framgick att 18 procent av de unika deltagarna i studiecirkel var födda utomlands, vilket är samma andel som föregående år.

Tabell 1: Antal cirkelledare och personal 2021–2023*

	2021	2022	2023
Cirkelledare alla	62 739	55 024	65 462
<i>varav</i>			
ej arvoderade	54 035	40 782	54 823
arvoderade	8 453	6 963	10 202
tillsvidareanställda	251	281	437
Personal, ej cirkelledare (årssnitt)	4 196	3 848	3 717

* Från 2023 redovisas uppgifterna på ett nytt sätt och är inte fullt jämförbara med tidigare år.

Antalet heltidstjänster, som inte är cirkelledare, var 3 717 personer vilket är en fortsatt minskning i personalstyrkan sedan 2021.

I genomsnitt går det cirka 18 cirkelledare per anställd under 2023, vilket är en ökning igen sedan pandemin. 2019 låg samma siffra på 26 cirkelledare per anställd.

Antalet cirkelledare har ökat och då speciellt tillsvidareanställda cirkelledare. Majoriteten av cirkelledarna är inte arvoderade, hela 84 procent. Andelen cirkelledare som får arvode varierar stort mellan studieförbunden, från några få procent till över hälften av alla studieförbundets ledare.

Studieförbundens ekonomi

Studieförbundens ekonomi, alla nivåer

Tabell 2: Nyckeltal 2021–2023 i fasta priser (mnkr)

	2021	2022	2023
Totala intäkter	5 870	5 803	5 362
varav folkbildningsverksamhet	4 096	4 006	3 459
varav annan verksamhet	1 774	1 796	1 903
Totala kostnader	5 591	5 632	5 408
varav folkbildningsverksamhet	3 914	3 833	3 547
varav annan verksamhet	1 678	1 799	1 861
Resultat efter dispositioner	321	316	62
varav folkbildningsverksamhet	225	244	-88
varav annan verksamhet	98	72	41
Totalt bidrag	3 300	3 035	2 883
varav statsbidrag Folkbildningsrådet	2 207	2 114	1 812
Totalt eget kapital	2 863	3 431	3 231

Av studieförbundens totala intäkter utgjorde folkbildningsverksamheten 65 procent, vilket är en minskning med 4 procentenheter sedan 2022.

Statsbidragets andel av de totala bidraget har minskat sedan 2022 med 7 procent.

Den verksamhet som inte är statsbidragsberättigad, så kallad annan verksamhet, har ett resultat på 42 miljoner kronor innan finansiella poster och bokslutsdispositioner. Annan verksamhet kan vara uppdragsutbildningar och grund- eller gymnasieskoleverksamhet. Annan verksamhet kan också bedrivas separat i hel- eller delägda dotterbolag eller stiftelser som studieförbunden har kontroll över. Sådan annan verksamhet är inte redovisad i denna sammanställning.

Det egna kapitalet för avdelningar, regional och nationell nivå var 3 231 miljoner kronor. För åren innan 2021 har endast det egna kapitalet för

nationell och regionalnivå redovisats. Det samlade kapitalet på lokal nivå är cirka 2 800 miljoner kronor vilket utgör 86 procent av det totala egna kapitalet.

Av det redovisade resultatet 2023 utgör 109 miljoner kronor överskott från finansiella placeringar och bokslutsdispositioner. För de tre senaste åren är det samlade överskottet 699 miljoner kronor och de totala intäkterna drygt 17 miljarder, vilket blir en genomsnittlig överskottsmarginal på 4 procent.

Studieförbundens ekonomi fördelat på olika nivåer

Tabell 3: Resultat all verksamhet på samtliga nivåer (mkr)

	Alla nivåer	Lokal	Regional	Nationell
Intäkter*	5 362	4 735	98	529
Kostnader inkl. avskrivningar**	5 408	4 706	99	603
Resultat efter finans och dispositioner	62	97	7	-42
Totalt eget kapital	3 231	2 769	112	350
* varav				
Bidrag (stat, kommun, region)	2 883	2 445	79	359
** varav				
Personalkostnader	3 316	2 955	45	316

Studieförbundens totala intäkter har minskat med 441 miljoner kronor sedan 2022. Intäkterna på lokal nivå har minskat med 348 miljoner kronor sedan förra året. Tre av studieförbunden har en regionalnivå och där har intäkterna minskat med 11 miljoner kronor. På nationell nivå har intäkterna minskat med 82 miljoner kronor.

Personalkostnaderna har minskat med 108 miljoner kronor. Dess andel av de totala intäkterna har ökat med cirka 3 procent sedan 2022.

Bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på samtliga nivåer

Tabell 4: Studieförbundens intäkter, kostnader samt resultat för den bidragsberättigade folkbildningsverksamheten 2023 (mnkr). Per nivå.

	Alla nivåer	Lokal	Regional	Nationell
Intäkter*	3 459	2 888	86	485
Kostnader inklusive avskrivningar**	3 547	2 900	88	559
Resultat efter finans och dispositioner***	62	97	7	-42
*varav				
Statsbidrag	1 882	1 525	0	357
Regionbidrag	313	240	73	0
Kommunbidrag	288	288	0	0
Övriga bidrag	130	117	0	13
Summa bidrag	2 613	2 170	73	370
**varav				
Personalkostnader	2 061	1 720	41	300

*** Resultat efter finans och dispositioner redovisas bara på totalnivå, det vill säga folkbildningsverksamhet och övrig verksamhet.

Siffrorna avser den lokala folkbildningsverksamheten samt alla intäkter och kostnader på regional och nationell nivå. Fördelningen av intäkter och kostnader mellan statsbidragsberättigad folkbildning och annan verksamhet i den ekonomiska redovisningen görs av studieförbunden.

Då resultat efter finans och dispositioner redovisas på totalnivå så går det inte att redovisa den siffran endast på folkbildningsverksamheten. Resultatet på totalnivå har minskat kraftigt de senast åren.

De offentliga bidragen från stat, region och kommun har sjunkit med 345 miljoner sedan 2022.

Personalkostnaderna för den statsbidragsberättigade verksamheten har minskat från föregående år och utgör 60 procent av de bidragsberättigade folkbildningsverksamhetens intäkter.

Folkbildningsverksamheten fördelat på olika nivåer

Tabell 5: Studieförbundens intäkter, kostnader samt resultat för den bidragsberättigade folkbildningen 2021–2023 (mnkr)

	2021	2022	2023
Intäkter			
Lokalavdelningar	3 228	3 324	2 888
Region/distrikt	100	102	86
Förbund	703	579	485
Totalt	4 030	4 005	3 459
Kostnader inkl. avskrivningar			
Lokalavdelningar	3 101	3 136	2 900
Region/distrikt	97	97	88
Förbund	712	587	559
Totalt	3 910	3 820	3 547
Resultat efter finans och dispositioner*			
Lokalavdelningar	187	254	97
Region/distrikt	9	9	7
Förbund	29	9	-42
Totalt	225	271	62

* Resultat efter finans och dispositioner redovisas bara på totalnivå, det vill säga folkbildningsverksamhet och övrig verksamhet.

De totala intäkterna har minskat mellan 2022 och 2023 med drygt 546 miljoner kronor och de totala kostnaderna har minskat med 273 miljoner kronor. Studieförbundens verksamhet på samtliga verksamhetsnivåer, det vill säga folkbildningsverksamheten och den övriga verksamheten gör ett överskott på 62 miljoner kronor.

Tabell 6: Lokalavdelningarnas intäkter, kostnader samt resultat för den bidragsberättigade folkbildningsverksamheten på lokalnivå 2021–2023 (mnr)

	2021	2022	2023
Intäkter			
Deltagar- och försäljningsintäkter	489	589	561
Statsbidrag	1 809	1 745	1 525
Kommunbidrag	358	326	288
Regionbidrag	281	269	240
Övriga bidrag	144	117	117
Övriga intäkter	148	279	157
Summa	3 228	3 325	2 888
Kostnader			
Material och externa verksamhetstjänster	321	373	346
Lokal, inventarier, fastighet	437	451	426
Förbrukningsinventarier, reparationer, frakt	44	49	41
Resekostnader	10	20	19
Marknadsföring	44	52	44
Kontorskostnader, övriga externa tjänster	279	242	260
Övriga externa kostnader	17	28	12
Personalkostnader	1 926	1 885	1 720
Poster av engångskaraktär	-1	13	5
Summa driftkostnader	3 077	3 112	2 873
Avskrivningar enligt plan	24	25	27
Kostnader inklusive avskrivningar	3 101	3 137	2 900
Verksamhetsresultat	126	188	-12
Finansiella intäkter och kostnader*			
Intäktsränta	67	84	89
Kostnadsränta	-3	-16	-17
Resultat före bokslutsdispositioner**	190	256	100
Bokslutsdispositioner	-2	-3	-3
Resultat **	187	252	97

*Finansiella intäkter och kostnader samt bokslutsdispositioner redovisas på totalnivå, det vill säga folkbildningsverksamhet och övrig verksamhet.

** Resultat före bokslutsdispositioner samt Resultat redovisas här på totalnivå, det vill säga folkbildningsverksamhet och övrig verksamhet.

Deltagare- och försäljningsintäkternas andel av intäkterna på lokal nivå uppgår i genomsnitt till 19 procent vilket är en något högre andel än föregående år. Åtta studieförbund ligger under genomsnittet och två studieförbund ligger betydligt högre än snittet.

Statsbidragets andel av de lokala intäkterna är 53 procent, vilket är samma som tidigare år. Både kommunbidragets andel och regionbidragets andel ligger kvar på ungefär samma nivå som 2022, det vill säga 10 procent av de totala intäkterna är från kommunbidrag och 8 procent från regionbidrag.

Bland studieförbundens kostnader dominerar personalkostnaderna som i genomsnitt uppgår till 59 procent, vilket är något lägre än föregående år då andelen var 60 procent. Kostnaderna för lokaler uppgår till 15 procent vilket är en procent högre än föregående år.

På lokal nivå har fem studieförbund ett ekonomiskt överskott från folkbildningsverksamheten. Fem studieförbund har ett underskott från folkbildningsverksamheten 2023. Totalt resultat för studieförbundens verksamhet på lokal nivå gällande folkbildningsverksamheten blir ett underskott på 12 miljoner kronor.

